

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemana velja:

Za celo leto predplačan 15 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl., za jeden mesec 1 gl. 40 kr.

V administraciji prejemana velja:

Za celo leto 12 gl., za pol leta 6 gl., za četrt leta 3 gl., za jeden mesec 1 gl.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gl. 20 kr. več na leto.

Posamezne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserate) vprejema upravništvo in ekspedijer v „Katol. Tiskarni“ Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Vredništva telefon-števil. 74.

Štev. 57.

V Ljubljani, v petek 10. marca 1899.

Letnik XXVII.

Kmetijsko združništvo drugod in pri nas.

(Dalje.)

Kmetijske zadruge imajo pa tudi nalog, olajševati nakup raznih v kmetijskem gospodarstvu potrebnih tvarin in prav v tem oziru so v Nemčiji napravili velik korak k boljšemu. Stroji, semena, umetna gnojila potom združništva nakupljena ne stanejo le manj, ampak tudi glede kakovosti je dotično blago zanesljivejše, kakor če posameznik kupuje. Prav združništvu mora se pripisovati, da je trgovina s Tomaževo žlindro (fosfatno moko) sedaj vrejena in da so tvrdke prisiljene bile ceno znižati.

Največjo nalogo pa imajo kmetijske zadruge izvrševati v združnem prodajanju združnega blaga. Pridela se še, a prodati pridelek je pogostoma težavno, celo nemogoče. V mnogih krajih je zaman iskati kupca za mleko. Podelati je v maslo, posneto mleko pa ne veš kaj z njim, ker iz par litrov ti ni mogoče sira napravljati. Če pa obstoji mlekarska zadruga, je tam vse drugače, mleko se izroči zadruzi, ki napravi maslo in sir po v to zmožnem sirarju, ki ti tudi na tvojem domu ni na razpolago. Ni dovolj, da se je sir napravil, treba da je pravilno napravljen, le tak gre v denar. Pa če tudi posameznik napravi dober sir, težko ga proda, ker veliki trgovec s sirom se ne peča z nakupom malih množin, ampak prekupcu moraš se izročiti in ta ne dela zastonj.

V Nemčiji so pričeli snovati skladišča za žito in smer te akcije je, prepreči vse dežele s skladišči, tako da ne bo spekulacija jedina imela velike zaloge žita, ampak da bo isto shranjeno v združnih skladiščih, v katere vozijo kmetovalci svoje žito, katero se navadno na čistilnih strojih očisti, zmeri in shrani ter lastniku tudi primerno odplačilo na to blago da, tako da ni treba kmetu takoj po mlatvi prodajati žita, ampak zamore čakati boljših cen, za silo pa je dobil jeden del izplačila za vposlano žito. Potrebni denar pa dobivajo združna skladišča, da zamorejo dajati odplačila na vposlano žito, od osrednje kreditne združne blagajne. Na Nemškem daje osrednja združna blagajna zadrugam do dve tretjini vrednosti žita, katero se spravlja v združno skladišče.

Osnovani so v Nemčiji tudi zadruge za spečavanje vina, sadja, sadnega mošta, hmelja, jajc itd.

Vse drugače je, če stopi na trg posameznik s svojim malim blagom, ali če stopi celi združni stan z obilim blagom na trg. In pomenljive so v tem oziru besede pruskega finančnega ministra dr. Miquela, katere je govoril o priliki posvetovanja o državni pomoči za organizacijo zadrug. »Malo let je še le, kar se je pojavilo kmetijsko združništvo v Nemčiji, toda dosedanji razvoj obeta najboljši uspeh. Namera pruske vlade je, da dospemo do popolne organizacije, tako da bode vsaka občina v državi imela svojo združno posojilnico, na katero se bode naslanjati imela za-

druga za nakupovanje, za prodajanje blaga, tako da bo vsa država preprežena z zadrugami, v katerih bodo združeni mali in srednji kmetovalci. Ako dosežemo to organizacijo, potem smo dosegli zanesljivo podlago za rešitev in ohranjenje našega kmetijskega stanu, tega v socialnem oziru toliko pomenljivega stanu. Vsikdar sem trdil, da morajo združne posojilnice pripomoči k blagostanju delujočih stanov, in sedanje skušnje vresničujejo mojo trditev.«

To besede umnega državnika! In prinas v Avstriji?

Pruski vladar je v svojem prestolnem nagovoru do državnega zbora povdarjal, da je težavna naloga, najti prava sredstva in pota za ohranitev kmetijskega stanu, pa tudi najvažniša, ker po njej se ima vrediti podlaga ljudskega življenja, ki ima sloniti na krščanski podlagi. Ožje združenje posameznih sil ljudskega življenja in organizovanje teh posameznih sil v zadruge, katere ima država dolžnost podpirati in varovati, jedino bo zamoglo rešitev zagotoviti!

Toda pri teh lepih besedah ni ostalo, ampak obstinile so se, kakor nam sledeči statistični podatki spričujejo.

V Nemčiji je bila leta 1858 le jedna ljudska posojilnica, ustanovili so jih pa leta 1870 24, leta 1880 bilo jih je 92, leta 1889 226, leta 1895 619 in leta 1896 zopet 140; tako da sedaj po celi Nemčiji deluje že 1781 ljudskih posojilnic, katere so leta 1894 imele denarnega prometa 129 milijonov mark, leta 1896 pa že 245 milijonov mark, in prav lep uspeh kaže to, da imajo že 2½ milijona mark rezervnega zaklada.

Hranilnih vlog imele so te združne posojilnice 64 milijonov mark, in to izključno od svojih združnikov. Najznamenitejše pa je izražen uspeh delovanja v izrazu, da se je ves denar, potreben za denarni posojilni promet, skoro povsem pokrival iz hranilnih vlog združnikov, namreč 94 odstotkov in le za 6 odstotkov vzelo se je na posodo denarja od bank.

Opravični troški kažejo tudi, da vodijo te združne posojilnice požrtvovalni umni možje, ker konečni računi izkazujejo, da je bilo le 0,3 odstotkov, v letu 1896 celo le 0,23 odst. opravičnih stroškov.

Najvažniši izkaz pa je oni, ki kaže, kak uspeh (dobiček ali zgubo) so imele te neštevilne združne posojilnice.

74 zavodov ni imelo ne dobička ne zgube, 1537 zavodov je imelo dobička v znesku 822.700 mark, 183 zavodov je imelo dobička v znesku 31.886 mark. Zgube so imele: jedna posojilnica v znesku 2392 mark ali na združnika 17 mark; druga 16 mark ali na združnika pol marke; tretja 2146 ali na združnika 11 mark. Vse druge so bile aktivne in ta ogromen uspeh bodi onim, ki prerokujejo združnim posojilnicam velik polom, pač resen opomin, da naj ne obrekujejo in naj ne strašijo brez vzroka, ter naj ne ovirajo tolike za ljudski blagor delujoče osnove!

(Dalje sledi.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 10. marca.

Vladni načrt za rešitev jezikovnega vprašanja na Češkem. Iz včerajšnjega telefoničnega poročila je razvidno, da si vlada mnogo prizadeva, da se, ako le količkaj mogoče, dožene sprava mej narodnostima na Češkem, predno se otvori češki deželni zbor. Ministerski predsednik grof Thun se je, kakor se z vso gotovostjo zatrjuje, podal le zato v Prago, da stopi v dogovor z obestranskimi zastopniki in jim pojasni svoj načrt. Vlada namerava pred vsem odpraviti vse dosedanje jezikovne naredbe, mesto teh pa urediti upravo v deželi tako, da bo vsak prebivalec v svojem okolišju našel pravico v svojem jeziku. Določiti hoče čisto nemške in čisto češke ter le nekaj malega mešanih okrajev s približno 25 odstotki prebivalci druge narodnosti. Le izjemoma bo določila še nekaj posebnih vmesnih okrajev, koder se bo pokazala nujna potreba posebno z ozirom na nastavljanje uradnikov. Višjih deželnih oblastev vlada ne bo razdelila, kakor je razdeljen deželni šolski svet, pač pa je voljna ustanoviti nekako devet okrožnih uradov. S tem bi bila razbremenjena osrednja oblast, ob jednem pa tudi olajšano prebivalstvu samemu. Naredbo v tem smislu izda baje vlada v najbližnjem času, v jeseni pa predloži dotični načrt v ustavno odobrenje avstrijskemu parlamentu. — Koliko je na teh poročilih resnice, dosedaj še ni popolnem dognano. Gotovo je le toliko, da je grof Thun res odpotoval v Prago, akoravno morda tudi obiskat svojo mater, in da vlada ničesar bolj ne želi, nego da čim preje konča nesrečni narodnostni prepir na Češkem. Prve dni prihodnjega tedna se stvar popolno razjasni.

Post. Hofmann Wellenhof bo baje v kratkem odpotoval v Nemčijo, kjer bo imel v raznih vsenemških društvih kakih dvanajst predavanj o »slovanski povodnji« v Avstriji in o velikih krivicah, ki se gode Nemcem na avstrijskih tleh. Temu profesorju se seveda, dokler bo nastopal kot zasebnik, ne bo ničesar pripetilo na nemških tleh in bo lahko govoril o avstrijskih razmerah. Toda treba je pomisliti, da je Hofmann tudi c. kr. profesor, toraj državni uradnik, ki bi pač kot tak ne smel nastopati proti Avstriji v zunanji državi. Ali mu je naša vlada že kaj namignila in ali mu bo sploh ali ne, ni znano, pač pa je gotovo, da bi bil v Prusiji tak Hofmann-Wellenhof popolno nemogoč, kajti ondotna vlada, ki je uvedla disciplinarno preiskavo celo proti profesorju, ki je na domačih tleh kritikoval res krivično njeno postopanje, bi mu gotovo ne dovolila takih izletov.

Hrvatski poslanec David Starčević, ki je pred kratkim dal slovo stranki prava in se pridružil čistim Starčevićjancem, bo izdal v malo dneh brošuro, v kateri meni opravičiti svoj korak in dokazati, da ni dolžan v to svrhu izposlovati si dovoljenja svojih volilcev ali odložiti mandat, ker mej tema dvema strankama ni nikakega načelnega razločka. Mož hoče nekaj dokazati, kar se mu najbrže ne bo posrečilo.

Ogerska je skoraj obljudljena dežela, po kateri se cedita mleko in med. Tako poroča neki vnanji nemški list. Komaj je nastopil pl. Széll, podajejo si roke ob odprtem grobu bivšega svojega voditelja zvesti bojevniki in zmagoslavni nasprotniki. Z vihrajčo zastavo je grof Apponyi s svojimi mnogoletnimi sobojevniki prestopil v vladni tabor, z »eljen«-klici so ga pozdravili bivši sovražniki. Ogerska stoji na pragu velevažnega preobrata v notranji in vnanji politiki. Ako se stvari logično dalje razvijajo, mora propasti v Ogerski oni kalvinski liberalizem, katerega vzdržuje Tiszova klika. Ta je sedaj popolnem poražena. Kruh opozicije jej ne diši, zato se je raje potajila in ostala v vladnem taboru. Grof Apponyi je sicer Mažar od pete do temena. Združenje njegove stranke z liberalno pomeni zmago mažarske misli. Nihče ni odločneje zagovarjal mažarizacije, nego grof Apponyi. V Bruselju je svoj čas na konferenci z zgovorno besedo izpodbijal tožbe nemažarskih narodnostij. In vendar se nemažarski politiki veselé zadnjega preobrata v Ogerski. Prijatelji in nasprotniki Szellovi trde, da je on sovražnik vsaki korupciji in krivici. Nikola Bartha iz Ugronove frakcije je javno proslavljal novega ministerskega predsednika kot zaščitnika svobodnih in čistih volitev. Ako je to istina, potem smejo nemažarske narodnosti upati, da dobé s časom v parlamentu več svojih zastopnikov, ki bodo na javnem odru odkrivali želje in trpljenje svojih volivcev. Pred vsem pa nas zanima Szellova izpoved glede zveze z Avstrijo. Slovesno se je priznal kot zagovornika nagodbe iz l. 1867, katere je vknjižila politično skupnost obeh državnih polovic. Toda temne so njegove besede glede gospodarske zveze z Avstrijo. Nagodba naj se podaljša do l. 1904. In kaj potem? O tem se Szell ni izjavil. To je gotovo storil z namenom in ne le slučajno. Mi gotovo nismo zagovorniki dualizma iz mnogih vzrokov, toda dokler mero-dajni krogi vzdržujejo to državno obliko, naj tudi skrbé, da Avstrija škode ne trpi.

Mejnarođna mirovna konferenca. Te dni razpošilja nizozemska vlada v sporazumu z vlado v Petrogradu povabila na že davno napovedano mirovno konferenco, ki se vrši, kakor je sedaj definitivno določeno, 18. maja v Haagu. Povabljene so vse vlade evropskih držav in najbrže tudi Mac Kinleyeva vlada v Washingtonu, izpustili pa so vkljub carjevi želji Vatikan, ker je tako hotela imeti italijanska vlada. Objednem z vabilom so vsprejele vlade tudi vspored, katerega bodo pa še lahko spremenili, ker časa zato je več ko dovolj. Ali se odzovejo povabilu vsi povabljeni, še ni gotovo. Sicer načelniki skoro vseh vlad naglašajo, da je to vprašanje pereče, toda resne volje menda razun ruske vlade in njenih zaveznic ne kaže nobena. Kdove kako velikega vspeha nam toraj ni pričakovati od naznanjene mirovne konference.

Kritika liberalnega gospodarstva v vipavski občini.

(Izpred porotnega sodišča.)

(Konec.)

Obravnava se nadaljuje ob 1/4. uri popoldne. Dr. Tavčar skuša pomanjkljivo obtožnico popravljati. Rakovec je pustil lažnjivo dolžiti župana Hrovatina, 1. s tem, ker mu je podtikal uradno laž; 2. da je dež. odbor odkril primanjkljaj; 3. da se takse godbenih in plesnih dovolitev od l. 1891 niso uknjižile; 4. da župan turško gospodarji v svoj in svojih privržencev prid; Rakovec je torej zadolžil žaljenje časti.

Dr. Šusteršič pravi, da je oblika za vsako pravdo predpisana. To popravljanje bi bilo dopustno, če bi se mej razpravo pokazalo, da je toženec še kaj družega zadolžil. Če dr. Tavčar ni v postavno določenem času vložil pravilne obtožnice, nego samo kos papirja, je to njegova stvar. Vprašanja porotnikom se morajo nanašati na obseg v postavnem roku vložene obtožnice. Predlaga, da se dr. Tavčarjeva naknadna dopolnitev zavrže.

Sodišče ugotovi dr. Tavčarju. Dr. Šusteršič si pridrži pritožbo ničnosti.

Nastopijo priče. Prva priča sodni svetnik Nosan, sod. svetnik vipavski in načelnik odseku, ki je račune pregledoval, pravi, da je pregledoval občinske račune od leta

1892 naprej. Računi so bili pravilno sestavljeni v glavni stvari. Res so pa računi težavni. Priča se lovi v samih »mogočih« in kaže, da nima dobrega spomina. Da je Andlovic v obč. seji l. 1895 ugovarjal, je mogoče, a ne spominja se. Zdi se mu da je Andlovic nekaj ugovarjal koncem seje, ko je bilo že vse sklenjeno. Kaj je župan poročal dež. odboru, ne ve. Račune je pregledoval na podlagi straz.

Dr. Tavčar: Ali so deželnemu odboru za-dročala poslana pojasnila? — Priča ne vé.

Dr. Tavčar: »Ali je Hrovatin poštenjak?« — Priča pravi, da župan vživa splošno zaupanje, tudi pri volitvah je bil vedno — zaupnik. Priča je takse za godbo in ples našel pravilno uknjižene, a pripozna možnost, da so bile napake. Gozd je opravičenca, ne županstva, — torej je nemogoče, da bi se nepravilno delalo. Glede hoje pravi, da je nekdo to trdil. Župan ga je tožil in dotični je bil obsojen.

Dr. Šusteršič želi vedeti, kako se je poslovalo s strazo in glavno knjigo. Priča pravi, da so se prebitki vedno vjemali v strazah. Priča je imel opraviti samo s strazo, z računsko knjigo je poslovala občinska pisarna.

Dr. Šusteršič: Ali se je straza vjemala z računsko knjigo?

Priča pravi, da se je po njegovem mnenju vjemala.

Dr. Šusteršič: Hvala! — Priča je očitno v zadregi. Skuša primanjkljaj opravičiti s trditvijo, da se ni pravilno razdelilo imetje vipavske občine z imetjem podobčin. Kar manjka, so po mnenju svetnika Nosana menda dolgovi podobčin v vipavski občini. Ko svetnik Nosan govori o 500 gld., katere je baje dolžna neka podobčina, ozre se po dvorani in vsklikne z velikim patosom: »To je tistih 2000 gld., ki so ukradeni!« Gosp. svetnik je pozabil povedati, da odločba deželnega odbora z dne 3. decembra 1897. l. ve za primanjkljaj 3600 gl., dolgovi podobčin pa tudi ne znašajo 2000 gld.

Priča Ivan Može je obč. svetnik in trgovec. Bil je blagajnik od l. 1882—1888. On je tedaj strazo vodil in denar vsprejemal. Takse je vedno on vsprejemal in iz straze tudi on prenašal v računsko knjigo.

Priča Ivan Mesesnel opravlja opravke blagajnika vipavske občine. Blagajnik je od l. 1891. On je vsprejemal od tega leta naprej denar. V nasprotju s svetnikom Nosanom trdi Mesesnel, da je v glavno knjigo prenašal odsek, (kateremu je načelnik priča svetnik Nosan)! Mesesnel je vodil samo strazo, v ostalem je prepuščal račun. odseku, da izračuna. V strazo je prenašal tiste prebitke, ki jih je našel v računski knjigi vpisane od pregledovalnega odseka. Glede primanjkljaja je istega mnenja, kakor svetnik Nosan. Mogoče je, da je pri krajcarjih nekaj pomote.

Priča deželni poslanec Ivan Božič je bil v toliko zanimiv, ker je povedal, da je župan Hrovatin iskal njegove pomoči šele tedaj, ko je prinesel »Slovenec« notico »Iz Vipave.« Mislil je, nekaj mora biti na stvari, preiskoval je stvar in našel, da je pomota vsled tega, ker so se dohodki in stroški trga Vipave pomešali z dohodki in stroški cele občine. Na dr. Šusteršičevo vprašanje priča pravi, da je pogledal samo z akliučke.

Dr. Tavčar: Ali kaj veš, da se je dotična številka »Slovenca« širila med ljudstvo?

Priča dvakrat pove, da je slišal, da so ljudje celo med mašo in pridigo v cerkvi brali »Slovenca«, sam o tem pa ne vé nič, kar je čudno, ker je Božič vendar strokovnjak v cerkvenih zadevah.

Priča Andlovic, podžupan na Gradišču pove, da je pri občinski seji, ko je bil na vrsti računski zaključek za l. 1895, takoj odločno protestoval proti računom in sicer direktno proti županu, tako, da je župan prav dobro vedel, zakaj se gre. Dejal se mu je, da bi svoje pomisleke moral povedati 14 dni prej. Zapisnika seje priča ni hotel podpisati. Vložil je pri županstvu pritožbo, a ko je pozneje pri občinski seji vprašal župana, zakaj pritožbe ni odposlal deželnemu odboru, dejal je župan: »Županstvo ne more samo sebe tožiti.« Priča se je pritožil potem na okrajno glavarstvo. Z gozdom župan ne ravna prav. Jožef in Štefan Petrič sta dobila

les iz skupnega gozda, ne da bi jima obč. odbor dovolil.

Dr. Tavčar bi rad zvedel, komu je Andlovic dal odlok dež. odbora z dne 3. decembra 1897, pa ni dobil tistega odgovora, katerega je očitno želel dobiti.

Nato se prebere Andlovičeva pritožba, o kateri pozneje županstvo v svojem poročilu trdi, da jo je »založilo«, kar pa že z ozirom na Andlovičovo izjavo »Županstvo ne more samo sebe tožiti«, očitno resnično ni. Prečita se odlok dež. odbora, ki glede primanjkljaja in taks potrdi inkriminovani »Slovenčev« članek, oziroma še več. Ta odlok ne konstatuje samo pemote pri »krajcarjih«, ampak primanjkljaj 3600 gld. Odlok tudi pravi, da ni pojasnjeno, zakaj takse v nekaterih letih niso v računu vpisane, akoravno so takse brez dvoma v tistih letih bile vplačane.

Na vrsto pride agrarni akt. Dr. Šusteršič zahteva, da se prebere neka pritožba, iz katere je razvidno, da župan daje les tistim, ki ga ne potrebujejo, in tudi samemu sebi, tistim, ki ga potrebujejo, pa ne. Prečita naj se dopis gozdnega tehnika, ki slika, da je gozdno gospodarstvo pod vso kritiko in ki pravi, da se mora to gospodarstvo odstraniti, sicer bodo vsi opravičenci oškodovani. Prečita naj se dopis lokalnega gozdnega komisarja z dne 7. januarja 1899, kjer pravi, da se bode županstvu gozdno gospodarstvo vzelo in vpeljalo provizorično gospodarstvo. Pregleda naj se gozdni zapisnik in videlo se bo, da v zapisniku ni zapisana hoja, katero je župan Kodela dal.

Dr. Tavčar pravi, da v gospodarakem odseku ni župana.

Dr. Šusteršič: Zaslíši naj se gozdni komisar Župnek, ki bode potrdil, da ima ravno županstvo vipavsko v rokah gozdno gospodarstvo in da županstvo neredno gospodari. Zaslíšita naj se tudi Malneršič in Kariš, pa tudi Kodela. Trdi se, da je neki Rodman bil obsojen, ker je trdil, da je Kodelu župan hojo dal. Kodela je pri obravnavi sicer tajil, ker bi sicer priznal kaznjivo dejanje, in dejal, da je hojo pravilno dobil, a ko so ga vprašali, kaj je Malneršiču pripovedoval o tem, kje je hojo dobil, dejal je: »Se ne vem spominjati.« Naj mu Malneršič in Kariš povesta v obraz, kar je trdil. Prečita naj se akt, s katerim je bil Rodman obsojen na globo.

Dr. Tavčar se izjavi proti tem predlogom. Zakaj tratiti toliko časa! Sicer se pa ve, kako se na kmetih kujejo pritožbe.

Dr. Šusteršič: Če pritožbe niso mero-dajne, naj se pa dotični osebno zaslíšijo kot priče. Te priče bodo dokazale, da lesa potrebni ne dobe, pač pa ga dobé drugi, v prvi vrsti župan Hrovatin sam.

Sodišče ugotovi vsem zahtevam dr. Šusteršičevim. Obravnava se je na to, kakor smo že poročali, preložila.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 10. marca.

(Državna podpora.) Poljedelsko ministerstvo je dovolilo kmetijski podružnici na Dobravi pri Kropi 100 gld. podpore.

(Javen shod v Trstu.) Za prihodnjo nedeljo, 12. t. m. ob 4. uri popoldne se sklicuje javen shod v Trstu v dvorani Mally, Via torrente 16, na katerem bodeta poleg drugih nastopila državni poslanec dr. Jan. Ev. Krek in dr. Jos. Pavlica iz Gorice. Pripravljalni odbor vabi vse slovenske krščanske delavce, naj se shoda vdeleže v mnogobrojnem številu, da se čim preje primerno dopolni organizacija slovenskih delavcev v Trstu.

(Iz Rima) 8. marca: Poročati vam morem, da je sv. Oče zopet zdrav ter da mu bolezen ni zapustila nobenih slabih nasledkov. Izredni zdravnik, sloveč kirurg dr. Mazzoni, ki je izvrsten katoličan in ne framason, kakor so pisali mnogi liberalni listi, je prenehal z obiski, znamenje, da ni več v Vatikanu potreben, in dr. Lapponi pride v Vatikan, kakor prej vsaki dan, da je papežu na razpolago, ako ga potrebuje. Zdravnika sta koj, ko se jima je posrečilo izrezati kakor orango debelo oteklino na desnem ledji ter se je jela rana takoj normalno zdraviti, izjavila, da je odstranjena vsaka nevarnost. Ko so mu odstranili oteklino, dejal je papež, da se je sedaj ločila od njega

dolgoletna spremljevalka, seveda ne kaj pripravna, zato da mu polajša težave razven jedne, od katere se nikomur ni mogoče ločiti, namreč teže starosti. Mej operacijo je tajnik Angeli bral sv. mašo, v ta namen, kakor mu je naročil papež, da se z božjo pomočjo zdravnikoma delo posreči. Vesel je bil sv. Oče občega zanimanja, splošnih molitev za njegovo zdravje, nešteti sožalnih pisem, ki so vsak dan dohajala po tisočih. Mej drugimi je papež prejel tako sočutno pismo tudi od cesarja Franca Jožefa, ki mu je ob enem poslal 20.000 fr. za zgradbo koptiške cerkve v Aleksandriji. Sedaj že zopet kakor prej po navadi pride kardinal Rampolla vsak dan poročat papežu o tekočih razmerah, začena se zopet delovanju papeževemu nova doba, a die restitutae sanitatis, kakor tukaj pravijo. Neizmerne sile duha so še jedenkrat pri Leonu XIII. nadvladale slabosti telesa ter jih navdihnile z novimi močmi. Nadvlada duha nad snovjo je tukaj očita in potrdile so se tudi ob tej priliki besede Bossuet-ove: »Une âme vraiment guerrière est toujours maîtresse du corps qu'elle anime«.

(Izpred porotnega sodišča.) Minulo sredo se je pred porotniki zagovarjal 50letni oženjeni berač in bivši rudar Lor. Miklavčič iz Jeličinega vrha radi hudodelstva nasilstva. Sodišče ga je obsodilo na 13 mesecev težke ječe.

(Občni zbor kluba slovenskih biciklistov „Ljubljana“) vršil se je predvčeraj zvečer po naznanjenem vspredu. Vdeležilo se ga je precejšnje število članov. Predsedoval je podpredsednik gosp. Barlé, ki je naslikal v nadaljnjem govoru delovanje in napredek kluba v pretečenem letu. Poročilo tajnikovo — akoravno je bilo le površno sestavljeno — se je odobrilo. V popolnem redu je klubova blagajna in kaže precejšnjo svoto prebitka. Zato se je brez vsacega ugovora dal absolutorij staremu odboru in se mu je izrekla zahvala za lepo delovanje. Per acclamationem pri volitvi je bil voljen predsednikom g. dr. Kušar, v odbor pa so se volili z večino glasov gg.: Barlé, Čiuha, Devčič, Gombač, dr. Iv. Jenko, Fr. Souvan ml., Ferd. Stare in Fr. Vončina. — Z vsposodbjevalnim nagovorom na člane, naj se trdno oklenejo kluba in delujejo v njega procvit, posebno sedaj, ko je postavil svoje lastno vežbališče, ki je tudi že električno razsvetljeno, zaključil podpredsednik zborovanje.

(S preselitvijo deželno-vladnih uradov) iz barake na Erjavčevi cesti v novo deželnovladno splotje se je pričelo včeraj zjutraj.

(Šote) so narezali tekom lanskega leta na ljubljanskem barju 22,920.000 kosov.

(Iz Kamnika.) Trpljenje Kristusovo bo predstavljala krščansko-socialna železničarska zveza iz Ljubljane prihodnje, to je 4. nedeljo v postu v »Katoliškem domu« v Kamniku, in sicer dvakrat isti dan: ob polu štirih popoldne in polu osmih zvečer.

(Devet hrvatskih konj) zaplenili so v ponedeljek v Novem Mestu ter izročili nekemu ondotnemu posestniku v začasno oskrb. Pozneje se je prvotni lastnik polastil dveh konj in jih odvedel.

(Zdravje v Ljubljani.) Od 26. febr. do 4. marca bilo je 26 novorojenih, 3 mrtvorajeni, 15 jih je umrlo, med njimi 1 za tifuzom, 1 za vrtico, 2 za jetiko, 2 za vnetjem sopilnih organov, 2 vsled nezgode, 7 za različnimi boleznimi, med njimi 4 tujci, 5 iz zavodov; za infekcijskimi boleznimi so oboleli, in sicer: 1 za škarkarico, 1 za tifuzom, 1 za vrtico.

(Nesreča.) Minuli ponedeljek povozil je osebni vlak blizu Laverce z nabora vračajočega se posestnikovega sina Jan. Križmana iz Grosuplja. Mej vožnjo iz Ljubljane na Škofljičco izgubil je klobuk in se je pozneje vrnil ga iskat. Ker pa je bil precej vinjen, padel je na progo in tam obležal. Vlak mu je odtrgal roko in tudi na obrazu imarano. Prepeljali so ga v tuk. bolnico.

(Iz Ormoža) se poroča, da je tamošnji sodni pristav dr. Stepischnegg prestopil k luteranski veri. Vsled tega je katoliško prebivalstvo v ormoškem sodnem okraju jako nevoljno, ker mora prisegati pred luteranom. Ako se ne motimo, je novi ormoški luteran v svaštvu s »slavnim« Wolfom.

(Kupčija s prašiči.) »Slov. Gosp.« poroča: Ker se je bila v hlevih ljutomerskega okraja pokazala pri prašičih kužna polezen, je oblastvo prepovedalo iz celega okraja prodajati in izvažati prašiče na Tirolsko. Vsled tega se godi poljedel-

cem in trgovcem velika škoda. Na podlagi doposlanih podatkov je drž. poslanec g. I. Židčkar to stvar razložil trgovinskemu ministru, kateri je takoj potrebno ukrenil. Dne 4. m. je namreč dobil imenovani poslanec obvestilo, da je ministerstvo naročilo namestništvu v Inomostu, naj se dovoli uvažanje prašičev vsaj iz onih okrajev na Štajerskem, koder ni kužne bolezni, in sicer k onim javnim klavnicam, ki so ob železničnih postajah. S tem je ustrezno celi štajerski deželi.

(Visoka starost.) Dne 5. t. m. je pri Sv. Benediktu v Slov. Goricah umrla Elizabeta Likovič; rojena je bila 17. sept. 1800 in je torej bila stara nad 98 let.

(Nedeljski počitek tržaških pekov.) Poslej bodo in sicer vsled vladne določbe tržaški pekovski pomočniki imeli mesto 12 urnega 24 urni nedeljski počitek, t. j. od sobote zvečer do nedelje zvečer. Doslej so smeli počivati le od 10. dop., v nedeljo pa do 10. zvečer. Zdaj, ko bodo peki prosti v jutranjih urah v nedeljo, bodo zamogli vsaj v cerce, kar je bilo prej le malokdaj mogoče. Proti temu počitku pa so se že oglasili judje, sovražniki naše cerkve in neprijatelji našega naroda, iz katerega izvirajo skoro vsi tržaški pekovski pomočniki.

(V tržaški mestni bolnici) je nameščen drugim kaplanom don Alojzij Jaclich (Jaklič).

(»Piccolo« za protestantizem.) Te dni je v Trstu umrl nek nemški pek Eder, ki je bil protestant in ob enem tudi hujskač proti Slovence. Za časa zadnjih državnoborskih volitev se je uprav proslavil s svojo mržnjo proti tržaškim Slovence, katere je žalil na razne načine. Zato je tudi dobil zaslužno plačilo. Te dni je mož zaključil svoje življenje in se preselil k Wotanovim v Wallhalli. Protestantje so mu napravili sijajen pogreb, katerega so se udeležili tudi tržaški neodrešenci Hortis, Mauroner e tutti quanti fratelli. V protestantski cerkvi je govoril lutrovski duhovnik nemški govor »odišlemu«, naposled pa je — seveda na ljubo številnim navzočim ital. gostom — pomolil molitvico v italijanščini. »Piccolo« je zdaj ves med protestantizmom in hvali »vzvišenost protestantskih cerkvenih obredov«, seveda toliko, da ne pristopi sam k protestantizmu in obrne hrbet — sinagogi.

(Društvo »Lega dei giovani«) je tržaško namestništvo razpustilo, ker je društvo kršilo pravila. To društvo, o katerem se je v zadnjem času mnogo govorilo, je bilo vzgajališče irredente.

(Železnica Opatija-Matulje.) Koncesionar te železnice baron Schwarz je že dovršil trasiranje. Črta se v višini 140 metrov odcepi od Matulj proti Opatiji in se bode mogla podaljšati do Ike in Lovrana.

(Dopolnilna deželno-zborska volitev za Pazin, Labinj in Pločin) se vrši, kot smo že omenili, 15. t. m. Politično društvo »Edinost« priporoča tamošnjim volilcem dr. Simona Kureliča, župana pazinskega mesta.

(Burja v Primorju.) Z Reke se poroča, da je bila v ponedeljek v tamošnjem zalivu silna burja. Iz Senja je izostal parobrod »Velebit«; parobrod »Zagreb« se je zakasnil za štiri ure, in parobrod »Sokol« se je moral vrniti v reško luko. Zjutraj sta prišli z največjo težavo ladiji »Esperia« in »Vanduaara«. S prve ladije so valovi odnesli kapitana in jednega mornarja, z druge ladije tudi jednega moža.

(Italija v Avstriji.) Na vso moč se trudijo lahoni, da bi Primorsko poitalijančili. Z zvijačo in silo vsiljujejo slovanskemu prebivalstvu svoj jezik, svoje razvade in irredentizem. Vsaki dan nova dejstva, novi dokazi! V avstrijske stvari pa se vtikajo tudi odrešenci onkraj črnožolnih mejnikov. Tako je nedavno G. Ascoli, profesor na vseučilišču v Milanu, talijanski senator rojen v naši Gorici, baje izumil načrt, po katerem bi bilo mogoče zatreti primorske Slovane. On predlaga, naj se ustanovi nova pokrajina. Liburnija naj se odtrga od Istre, istotako isterski otoki, ostali del Istre naj se zjedini s Trstom, kakor tudi Goriško brez Soške doline. Tako bi bilo mogoče Hrvate in Slovence zmleti med dvema kamnoma. Italijani seveda slavo pojo novemu Kolumbu, ki je odkril novo italijansko pokrajino v Avstriji, a mi jih pomilujemo.

(Sto let) je minolo dne 7. t. m., odkar se je v pošumavskih Strakoninah rodil znani češki ro-

doljub in pisatelj František Ladislav Celakovsky. Češki narod je bil tedaj tujec na svoji zemlji in v nevarnosti, da ga pokopljejo nemški valovi. Jedino pod kmečko streho je bil še varen češki jezik. A rodili so se prijatelji češke domovine in naroda, ki so z besedo in peresom budili narodno zavest. Mej prvimi buditelji je bil Fr. L. Celakovsky. Leta 1821 je hotel izdati prvo zbirko svojih pesem, a cenzura jih je prepovedala, istotako zbirko »Slovanskih narodnih pesem«. Poznejša njegova dela so si stekla vseobčno pohvalo. Bil je vrednik »Česke Včele« in suplent za češko slovstvo na vseučilišču. A moral je zapustiti obe mesti in dobil službo v Vratislavi kot profesor slovanskega jezika, pozneje pa v Pragi. Bil je apostol slovanske vzajemnosti.

(Sibirsko žito) bode v bližnji bodočnosti tekmovalo na svetovnem trgu. Minulo leto so ga pripeljali v Evropo pet milijonov met. stotov. Žito je izvrstno, a troški pridelovanja so nizki.

(V cerkvi.) Na nekem misijonu je sloveč govornik tako ganil poslušalce, da je vse glasno jokalo po cerkvi. Jeden sam mož stoji resno brez solz v očeh. Ko ga sosed vpraša, zakaj da ne joka, odgovori: Saj jaz nisem iz te župnije!

(100.000, 25.000 in 10.000 kron) so glavni dobitki velike jubilejske razstavne loterije. Opozarjamo, da se bodo ti dobitki tudi v gotovini z odtegnjenimi 20% izplačali. Zrebanje je nepreklicljivo 18. marca 1899.

Društva.

(Katol. društvo rokodelskih pomočnikov v Škofji Loki) vabi k zabavnemu večeru sredpostno nedeljo, dne 12. marcija 1899 v društvenem stanovanju. Vspored: 1. Viktorija. Slika iz časa preganjanja kristijanov v treh dejanjih. Po dr. A. de Waal-u poslovenil Jan. Jak. 2. Tombola. — Blagi ljudje so društvu za isto podarili ali naklonili mnogo lepih in dragih dobitkov, vrednih nad 20 glid., kar jim Bog povrni. Zato vabi podpisano načelstvo v ljudno vse prijatelje društva, naj pridejo in poskusijo svojo srečo. Ne bo jim žal. — Začne se ob 8. uri zvečer. Za vstop se plača 20 kr. Tablica za tombolo velja 10 kr. Načelstvo.

(Slov. kat. akad. društvo »Danica« na Dunaju) priredi v nedeljo dne 12. sušca t. l. svojo VI. redno zborovo sejo s sledečim vspreedom: 1. Čitanje zapisnika. 2. Poročilo odboro. 3. Volitev revizorjev. 4. Slučajnosti. — Začetek ob 5. popoldne. — Kraj: IX. Schlagergasse 2, II. 15.

(Društvo avstrijskih uradnikov) na Dunaju je po deputaciji prosilo finančnega ministra dr. Kaizla, da se odpravi službena kavcija. Minister je obljubil, da se bode resno bavil s tem vprašanjem.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 10. marca. Obolel je precej hudo nadvojvoda Evgen, ki biva sedaj v Arco.

Praga, 10. marca. Grof Thun je včeraj govoril samo s cesarskim namestnikom. Izvrševalni odbor mladočeškega kluba je imel važno sejo.

Levov, 9. marca. Govori se, da državni poslanec mestne skupine Kolomea dr. Frachtenberg v kratkem odloži svoj mandat.

Lino, 10. marca. Včeraj so došli v Linc vsi katoliški deželni poslanci solnograški, da vrnejo obisk gorenjeavstrijskim poslancem. Mej gosti je bil tudi predsednik državne zbornice dr. Fuchs.

Budimpešta, 10. marca. Poslanska zbornica je z veliko večino odobrila nagodbeni provizorij z Avstrijo.

Budimpešta, 10. marca. Razgovori glede spojitve obeh neodvisnih opozicijskih strank so ostali brez vspeha. — Grofa Apponyi-ja so burno pozdravili, ko je došel v klub liberalne stranke.

Rim, 10. marca. Nasproti poročilom berlinskih listov, češ, da bolega papež vsled raka, izjavljata zdravnik Mazzoni in Lapponi, da je ta vest povsem izmišljena ter da je ravno tako neresnično, da bi papeža vsak dan dvakrat obiskala. V Vatikanu prenočuje samo še dr. Lapponi, toda le zato, ker je njemu bolj ugodno. Vrne pa se v Vatikan le ob 10. uri zvečer in ga ostavlja že zjutraj ob devetih. Papež zavziva zadostno hrane in se rana na nogi prav povoljno celi.

Pariz, 10. marca. Papežev nuncij monsign. Clari je včeraj umrl.

Petrograd, 10. marca. V Črnem morju je razsajal včeraj grozen vihar. Razbila sta se dva parnika.

Berolin, 10. marca. Poslanec Hofman-Wellenhof iz Gradca je hotel v Essen-u govoriti o zatiranih avstrijskih Nemcih, pa mu je nemška vlada to prepovedala.

Madrid, 10. marca. Mej Silvelo in vojnim ministrom Polaviejo je nastalo nasprotje radi imenovanja župana v Barceloni.

Bruselj, 10. marca. Zdravstveno stanje kraljice Marije se je v zadnjem času nekoliko zboljšalo.

Haag, 10. marca. Mejnarodna mirovna konferenca se vrši 18. maja.

London, 10. marca. Vlada bo zahtevala v parlamentu 28 milijonov funtov za pomnoženje mornarice in armade. Stalna armada se za sedaj pomnoži za 4—5000 mož.

SMRTI

8. marca. Franc Makovec, pekar, 23 let, Opekarska cesta 13. letika.

9. marca. Marija Klein, tiskarja žena, 63 let, Špitalske ulice 5, kap.

V bolnišnici:

6. marca. Ivan Križman, kmet, 21 let, anaemia acuta.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306.2 m., srednji zračni tlak 736.0 mm.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebes	Padavina v 24. urah
9	zvečer	730.7	4.8	sl. svzh.	dež	
10	7 zjutraj	734.5	4.8	sl. sszh.	del. jasno	6.6
	2. popol.	736.3	11.4	sr. jzah.	oblačno	

Srednja včerajšnja temperatura 4.6 normale: 2.5°.

Tržne cene v Ljubljani
dné 8. marca.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, m. st.	10 50	Špeh povojen, kgr.	68
Rež,	8 50	Surovo maslo,	90
Ječmen,	7 50	Jajce, jedno	2
Oves,	6 50	Mleko, liter	8
Ajda,	8	Goveje meso, kgr.	64
Proso,	4	Telečje	60
Koruz,	5 60	Svinjsko	60
Krompir,	2 50	Kostrunovo	40
Leca, hktl.	12	Piščanec	60
Grah,	10	Golob	22
Fizol, m. stot	11	Seno, m. stot	1 96
Maslo, kgr.	96	Slama,	1 80
Mast,	68	Drva trša, 4 kub. m.	6 4
Špeh svež,	62	„ mehka, 4	4 50

265 1-1

Potrji od najgloblje žalosti javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest o smrti našega iskreno-ljubljenega, nepozabnega očeta, odnosno starega očeta, praded, in tasta gospoda

Luke Tavčarja

ki je po mučni bolezni danes dopoldne ob polu 11. uri, previden s sv. zakramenti za umirajoč, v 80. letu svoje dobe blaženo v Gospodu zaspal.

Truplo dragega pokojnika se bode v nedeljo dné 12. marca ob 5. uri popoldne v hiši žalosti na Dunajski cesti št. 13 svečano blagoslovilo in potem na pokopališču pri sv. Krištofu v rodbinski rakvi položilo k zadnjemu počitku.

Sv. zadušne maše brale se bodo v raznih cerkvah.

V Ljubljani, dné 10. marca 1899.

Jean in Edvard Tavčar, sina. — Lojzika Kersnik roj. Tavčar, hči. — Marlene Eger roj. Deu, Herman, Miroslav, Elza, Erika Deu, Jako, Pepl, Anton, Vida, Maša, Ruša Nuša in Slavica Kersnik, vnuki in vnukinj. — Valter Eger, pravnik. — Režika Tavčar roj. Leuc, sinaha. Dr. Ferdinand Eger, soprog vnukinj.

261 1-1

Tužnim srcem javljam sorodnikom, znancem in prijateljem, da je Vsegamogočni poklical k Sebi najino ljubljeno mater

Marijo Ogrin roj. Smuk

po dolgotrajni, mučni bolezni, prevedeno s svetimi zakramenti, danes zjutraj ob 5. uri v 78. letu starosti. Pogreb bode v soboto popoldne ob 3. uri. Sv. maše zadušnice se bodo darovale v raznih cerkvah. Blago pokojno priporočati v pobožno molitev.

Hrib pri Vrhniki, dné 9. sušca 1899.

Ana Jelovšek, Ivana Ogrin, hčeri.

Laki za kočije, podstavke in razkrojljivi laki tvrdke W. Harland in sin v Londonu so izmed vseh lakov, kar se jih izdeljuje na Angleškem, priznано najboljši, ker se hitro suše ob vsakem letoem času in dajo izredno krasen lesk. Ti laki so najtrpežnejši in ne povzročajo niti marog, niti ne postanejo bleđi. Dobé se po tovarniški ceni pri tvrtki **BRATA EBERL** v Ljubljani, Frančiškanske ulice. — Vnanja naročila proti povzetju. 9 11-1

Za č. gg. duhovnike v pokoju!

Na spodnjem Štajerskem prodá se **t a k o j**

trdno zidana hišica,

s 1/2 orala zemljišča (80 korakov je do podružne cerkve in 1/3 ure do bližnjega trga). Izvanredno krasen razgled. Južna lega. 246 3-2

Več se zvé pri upravništvu »Slovenca«.

Vabilo

na

I. redni občni zbor

„Gospodarske zadruge v Selški dolini na Češnjici, registrovane zadruge z omejeno zavezo“, kateri se bo vršil

v nedeljo dné 19. marca 1899

v združnih prostorih.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Potrjenje letnih računov.
3. Prememba pravil.
4. Volitev.
5. Razni predlogi.

260 1-1 **Načelstvo.**

Prodá se od 1. junija t. l. naprej

lepa zidana hiša

v prijaznem trgu na Spodnještajerskem; v hiši je mnogo let dobro obiskovana gostilna s prodajo žganja in tudi trafika. 263 2-1

Več se izvé pri upravništvu »Slovenca«.

v Zrebanje nepreklicno
18. Marca 1899.

1. Glavni dobitik 100.000 kron vred.
2. Glavni dobitik 25.000 „ „
3. Glavni dobitik 10.000 „ „

v gotovini z 20% odbitka.

Dunajske srečke à 50 kr.
priporoča 99 13-10
J. C. Mayer, menjalnica v Ljubljani.

Semena
vseh vrst, zanesljivo kaljiva,
priporoča tvrdka 207 8-7
IVAN PERDAN v Ljubljani.

Kupuje in prodaja vse zdolej zaznamovane efekte in druge vrednostne listine po dnevnem kurzu.

BANKA Makso Veršec v LJUBLJANI.

Srečke na mesečne obroke po 2, 3, 5, 10 goldinarjev. Giro-konto (hranilne vloge v tek. računu), obresti od dné do dné po 4 1/2%.
Poštno-hranilnične položnice na razpolago.

Dunajska borza.

Dné 9. marca.		Dné 9. marosa.		Kreditne srečke, 100 gld. 199 gld 25 kr.	
Skupni državni dolg v notah	101 gld. 05 kr.	4% državne srečke l. 1854, 250 gld. . . .	172 gld. 60 kr.	4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	170 > —
Skupni državni dolg v srebru	100 > 95 >	5% državne srečke l. 1860, 100 gld. . . .	158 > 10 >	Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	20 > 40 >
Avstrijska zlatna renta 4%	120 > 10 >	Državne srečke l. 1864, 100 gld.	194 > 50 >	Rudolfove srečke, 10 gld.	28 > — >
Avstrijska kronska renta 4%	101 > 10 >	4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	99 > — >	Salmove srečke, 40 gld.	85 > 75 >
Ogerska zlatna renta 4%	119 > 80 >	Tisine srečke 4%	141 > 50 >	St. Genois srečke, 40 gld.	84 > 75 >
Ogerska kronska renta 4%	97 > 85 >	Dunavske vravnave srečke 5%	130 > 75 >	Waldsteinove srečke, 20 gld.	60 > — >
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld. .	918 > — >	Dunavsko vravnavno posojilo l. 1878	108 > 75 >	Ljubljanske srečke	24 > — >
Kreditne delnice, 160 gld.	867 > 80 >	Posojilo goriškega mesta	112 > — >	Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld. . .	156 > 50 >
London vista	120 > 45 >	4% kranjsko deželno posojilo	98 > 25 >	Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	3425 > — >
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	59 > — >	Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	98 > 10 >	Akcije tržaškega Lloyda. 500 gld.	471 > — >
20 mark	11 > 79 >	Prijoritne obveznice državne železnice . .	— > — >	Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	65 > 50 >
50 frankov (napoleonador)	9 > 55 1/2 >	> južne železnice 3%	179 > 40 >	Splošna avstrijska stavbinska družba . .	113 > 50 >
Italijanski bankovci	44 > 10 >	> južne železnice 5%	124 > 70 >	Montanska družba avstr. plan.	243 > — >
C. kr. cekini	5 > 66 >	> dolenskih železnic 4%	99 > 60 >	Trboveljska premogarska družba, 70 gld. .	189 > 50 >
				Papirnih rubljev 100	127 > 37 >

Nakup in prodaja
vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanje za zgube pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako žrebanje. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjalnična delniška družba „MERCUR“
l., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, l., Ströbelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh, potem o kursnih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni svéti za dosego kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnice.